

Huvudman

Nynäshamns kommun
kommunstyrelsen@nynashamn.se

Beslut

Datum 2025-06-19

Dnr 2024:5947

Sida 1 (9)

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskolan Nynäshamns gymnasium i Nynäshamns kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 27 november 2024

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Nynäshamns kommun att senast **måndag den 27 oktober 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande utredning av frånvaro och utredning av elevers behov av särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Nynäshamns kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Nynäshamns kommun ska vidta följande åtgärder

Utredning av frånvaro

1. Se till att samråd sker med elevhälsan i samband med utredning av en elevs upprepade eller längre frånvaro. Huvudmannen ska dokumentera hur många elever som har haft sådan frånvaro under perioden den 23 juni 2025 till och med den 20 oktober 2025. För respektive elev ska dokumenteras när en utredning av orsaken till frånvaron har startats samt om och i så fall när samråd har skett med elevhälsan. Denna dokumentation ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 27 oktober 2025 (15 kap. 16 § skollagen).

Utredning om elevers behov av särskilt stöd

1. För varje anmälan om behov av särskilt stöd för en elev som inkommer till rektorn ska rektorn starta en utredning. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit från den 23 juni till den 20 oktober 2025 och vilket datum en utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till

Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutad ärendet i de delar det avser anmälan av elevers behov av särskilt stöd, rätten att gå om en kurs samt att betyg ska sättas på varje avslutad kurs.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2024 genomfört en tillsyn av Nynäshamns gymnasium i Nynäshamns kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande extra anpassningar, utredning av frånvaro, anmälan av elevers behov av särskilt stöd, rätten att gå om en kurs och att betyg ska sättas på varje avslutad kurs.

Skolinspektionen har den 27 november 2024 beslutat att förelägga Nynäshamns kommun att senast den 31 mars 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande utredning av frånvaro, anmälan av elevers behov av särskilt stöd, rätten att gå om en kurs och att betyg ska sättas på varje avslutad kurs.

Nynäshamns kommun har den 25 mars 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet.

Skolinspektionen har genomfört intervjuer med lärare, personal i elevhälsan och rektorn. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. åtgärdsprogram och frånvaroutredningar. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Nynäshamns kommun har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmälan och utredning om elevers behov av särskilt stöd

I beslut den 23 oktober 2024 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i skolans arbete med anmälan av särskilt stöd då ett stort antal elever inte hade anmälts till rektorn.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att under perioden 28 november 2024 till 17 mars 2025 har skolan identifierat och dokumenterat elever som inte förväntas uppfylla betygskriterier trots extra anpassningar. Dessutom har processen förtydligats genom att digitalisera arbetet med särskilt stöd, så att hela processen gällande elevers anpassningar, omdömen, pedagogiska utredningar och dokumentation om särskilt stöd nu finns samlat på en plats och därmed blir spårbart. Skolledningen har arbetat med att få samtlig personal på skolan att förstå sin del i arbetet med elever i behov av stöd. Allt från vikten till att dokumentera anpassningar till att fylla i frågeformulär till den pedagogiska kartläggningen.

Av intervjuer med lärarna framgår följande. Alla lärare uppger att det går att anmäla till rektorn att läraren befarar att en elev inte kommer att nå målen antingen genom F-varning eller flaggning. En lärare säger att alla ser F-varningen medan flaggningen är en signal till skolledningen.

En representant för elevhälsan uppger att hen inte ser någon skillnad mellan flaggning och F-varning. En annan representant för elevhälsan lägger till att ibland kan flaggning gälla något annat än att eleven inte når målen, exempelvis något socialt.

Rektorn uppger att om en elev F-varnas, är det visserligen en signal att det finns en risk att eleven inte når målen i kursen och att läraren befarar att eleven inte kommer nå godkända kunskaper i kursen. Det behöver dock inte innebära att eleven blir föremål för utredning av särskilt stöd. Rektorn uppger att det i stället ingår i lärarens pedagogiska kunskap att konstatera om en elev har behov av särskilt stöd.

Av intervju med elevhälsan och rektorn framgår att det finns minst 13 elever på skolan i årskurs 2 som ges extra anpassningar men som har F-varningar och som trots detta inte har utretts för behov om särskilt stöd.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 3 kap. 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation (3 kap. 7 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning*Anmälan och utredning av särskilt stöd*

Lärarna och elevhälsan har samstämmt uppgett att anmälan till rektorn om en lärare befarar att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas kan ske genom F-varning eller flaggning. Utredningen visar även att alla elever som kan vara i behov av särskilt stöd kommer till rektorns kännedom genom antingen F-varning eller flaggning men att rektorn inte anser att F-varningar ska ses som en anmälan i enlighet med bestämmelsen i skollagen. Skolinspektionen gör bedömningen att det inte framkommer annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav gällande anmälan av särskilt stöd.

Skolinspektionen bedömer dock att det finns brister i skolans arbete med att utreda elevers behov av särskilt stöd. Utredningen visar att det finns minst 13 elever på skolan i årskurs 2 som ges extra anpassningar och som har F-varningar. Av intervju med rektorn framgår att hon har kännedom om att dessa elever har F-varning trots att de ges extra anpassningar. Eleverna har trots detta inte utretts för behov om särskilt stöd. Av skollagen framgår att rektorn ska starta en utredning om behov av särskilt stöd om det genom en anmälan eller på annat sätt kommer fram att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar. Skolinspektionen konstaterar att rektorn genom F-varningar har fått kännedom att de ovan nämnda eleverna kan befaras att inte nå de betygskriterier som minst ska uppfyllas trots att eleverna ges extra

anpassningar. Skolinspektionen bedömer att dessa elevers behov av särskilt stöd ska anses ha blivit anmälda till rektorn. Att rektorn inte alltid startar utredningar om särskilt stöd trots att lärarna har anmält eleverna genom F-varningar är en brist. Om en elevs behov av särskilt stöd inte utreds så kan det leda till att eleven inte får det särskilda stöd som den har rätt till.

Utredning av elevers frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 27 november 2024 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i skolans arbete med att utreda elevers frånvaro då ett stort antal elever med hög frånvaro inte hade utretts angående frånvaron.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att nya rutiner för dokumentation och arbetsprocesser vid problematisk frånvaro har implementerats på skolan. Rutinen innebär att skolans lärplattform används i högre utsträckning för att skapa ett mer systematiskt arbetssätt för att både identifiera och följa upp elevers frånvaro. Under perioden 28 november 2024 till 17 mars 2025 har antalet elever med upprepade eller längre frånvaro dokumenterats. Dokumentationen innefattar information om utredningar, orsaker till frånvaro och vidtagna åtgärder inklusive insatser från elevhälsan.

Av intervju med lärarna har följande framkommit. Det är mentorerna för eleverna som ansvarar för frånvaroutredningarna. Som mentor går man in och tittar på sina elever för att se mönster i frånvaron. I det digitala lärsystemet finns olika nivåer och varningar kan skickas ut innan eleven har 20 procents frånvaro. Mentorn talar även med eleven om frånvaron. När det skickas ut en varning startas en frånvaroutredning. Samtliga lärare uppger att mentorerna är ansvariga för att fatta beslut om frånvaroutredning. Elevhälsan deltar inte initialt i frånvaroutredningen om eleven inte redan har en kontakt med elevhälsan, men mentorn kan fylla i en blankett angående att eleven har behov av elevhälsan. En lärare säger att kontakt med elevhälsan kan vara en av åtgärderna som lärarna kan föreslå. En lärare uppger att hen tycker att det kanske inte är mentor som ska göra frånvaroutredningen, utan att det ibland vore bättre att kurator eller skolsköterska gjorde den.

Elevhälsan uppger i intervju att elevhälsan inte är delaktiga i frånvaroutredningarna, men att elevhälsan finns tillgänglig som stöd för

lärarna. Elevhälsan blir annars inkopplade först när det kommer till att genomföra åtgärder.

Rektorn uppger att mentor genomför frånvaroutredningen och där skriver mentorn in vad hen tror att frånvaron beror på. Elev, mentor eller vårdnadshavare kan ha förslag på vad eleven skulle behöva hjälp med. Det har enligt rektorn visat sig att många elever har någon form av psykisk ohälsa och då blir elevhälsan med automatik inkopplad. Mentorn kan skriva in att det finns behov av en fortsatt utredning, men frånvaroutredningen är inte en särskilt stöd-utredning. Biträdande rektorer går igenom alla frånvaroutredningar men det är bara de som är relevanta som lyfts vid elevhälsans möte med skolledningen, där det uppmärksammas om en elev har ett behov av utredning av särskilt stöd.

Rättslig reglering

En elev i gymnasieskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Vid upprepade eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas (15 kap. 16 § skollagen).

Av förarbetena till skollagen framgår bland annat följande. En utredning ska inte behöva göras i de fall en utredning är obehövlig är t.ex. vid redan beviljad ledighet eller om rektorn redan har kännedom om att eleven har återkommande behov av vårdbesök. Frågan om hur omfattande en utredning av frånvaro behöver vara måste avgöras i det enskilda fallet. I vissa fall kan räcka med en enklare utredning, t.ex. att vid en längre anmäld sjukfrånvaro begära in sjukintyg från eleven eller elevens vårdnadshavare. I andra fall kan det behöva utredas om elevens frånvaro beror på en för eleven otillfredsställande lärandemiljö, t.ex. bristande bemötande eller behov av särskilt stöd. Fokus i frånvaroutredningen bör vara på att i samråd med elev, och i förekommande fall med vårdnadshavare, sätta in åtgärder som gör att eleven kan bryta ett negativt frånvaromönster. På så sätt kan arbetet med att tidigt fånga upp elever som löper risk att avbryta studier eller som mår dåligt stärkas. I detta arbete är det viktigt att samråd sker med elevhälsan. Det är också viktigt att skolan dokumenterar arbetet med att åtgärda frånvaro och att det finns goda rutiner för uppföljning av frånvaron, t.ex. så att elever inte kan vara frånvarande utan att det framgår

av skolans frånvarorapportering. Det är därtill viktigt att rektorn ser till att åtgärder följs upp och om de visat sig verkningslösa, att nya åtgärder prövas och utvärderas för att få eleven att delta i utbildningen (prop. 2017/18:183 s. 75 ff.).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det på Nynäshamns gymnasium finns brister i arbetet med att utreda upprepade eller långvariga frånvaro, på så sätt att det inom ramen för utredningen inte sker samråd med elevhälsan.

Rektorn har i intervju uppgett att det inom ramen för frånvaroutredning åligger elevens mentor att ta kontakt med elevhälsan. Lärarna ger en samlad bild av att det är mentorerna som är ansvariga för att fatta beslut om frånvaroutredning och att elevhälsan inte deltar initialt i frånvaroutredningen utan kan komma in som åtgärd, med undantag för om mentorn uppger att eleven har behov av elevhälsans bedömning om eleven har behov av utredning av särskilt stöd. Elevhälsans personal uppger samstämmigt i intervju att dessa visserligen finns som stöd för lärarna men att de inte har någon del i skolans arbete med frånvaroutredningen utan att det är mentorerna som gör bedömningen om elevhälsan ska kopplas in. Rektorn uppger att biträdande rektorer utgör en kontrollfunktion och läser igenom alla färdiga frånvaroutredningar och lyfter aktuella elever till elevhälsan. Vid upprepade eller längre frånvaro ska rektorn se till att frånvaron skyndsamt utreds. Av förarbetena till skollagen framgår vikten av att samråd sker med elevhälsan under frånvaroutredningen. Skolinspektionen ser positivt på att verksamheten har gjort ett omfattande arbete kring att ta fram nya rutiner och att utreda frånvaron hos elever, dock framgår det av utredningen att frånvaroutredningarna inte görs i samråd med elevhälsan, vilket är en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Nynäshamns kommuns verksamhet vid Nynäshamns gymnasium uppfyller inte författningarnas krav vad gäller utredning av elevers behov av särskilt stöd och utredning av elevers frånvaro. Det finns därför skäl att förelägga Nynäshamns kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Rätten att gå om en kurs

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av redovisningen från huvudmannen framgår det att skolan har skickat ut ett brev som till elever och vårdnadshavare med information om rätten att göra en provning och att gå om en kurs.

Av intervjuer med elever och lärare framkommer att eleverna ges möjligheter att gå om kurser och göra en provning i teoretiska såväl som praktiska ämnen.

Rättslig reglering

Om en elev inte har fått lägst betyget E på en kurs, har eleven rätt att gå om kursen en gång. Har eleven slutfört kursen två gånger och inte fått lägst betyget E får eleven gå om kursen ytterligare en gång, om det finns särskilda skäl. En elev som inte har fått betyget E på gymnasiearbetet eller gymnasiesärskolearbetet har rätt att göra om arbetet en gång. Om en elev har fått betyget F på en stor andel av kurserna under ett läsår får eleven, om det finns särskilda skäl, gå om också sådana kurser som eleven fått lägst betyget E på under läsåret (9 kap. 1 § gymnasieförordningen enligt lydelse i SFS 2022:1617 samt övergångsbestämmelse punkt 3 i SFS 2023:654).

Rektorn fattar beslut enligt 5 kap. 1 § efter det att eleven och berörda lärare har fått yttra sig. Om eleven inte har fyllt 18 år ska även elevens vårdnadshavare yttra sig (9 kap. 5 § gymnasieförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Betyg ska sättas på varje avslutad kurs

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av redovisningen från huvudmannen framgår att ett nytt dokument gällande rutinen för betygssättning på Nynäshamns gymnasium har upprättats av rektorn, där tydliga riktlinjer införts för att säkerställa att betyg sätts i direkt anslutning till kursavslut.

Av intervjuer med lärare framgår det att det inte längre finns några öppna kurser, skolan har sett över det och rättat till det. Lärarna har fått information om att betygsättning ska ske i samband med att kursen tar slut.

Rättslig reglering

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen). Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas (3 kap. 16 § första stycket skollagen).

Betyg ska sättas på varje avslutad kurs (15 kap. 22 § skollagen i lydelse enligt SFS 2014:530 samt övergångsbestämmelser till skollagen i SFS 2022:147 och SFS 2022:1319).

Med beslut om betyg avses beslut att sätta betyg efter varje avslutad kurs och på gymnasiearbete eller efter prövning (8 kap. 8 § första stycket gymnasieförordningen enligt lydelse i SFS 2022:1617 samt övergångsbestämmelse punkt 3 i SFS 2023:654).

En elev i gymnasieskolan som har fått betyget F har rätt att genomgå prövning vid den egna skolenheten i alla kurser, grundskoleämnena och det gymnasiearbete som ingår i elevens individuella studieplan (8 kap. 24 § gymnasieförordningen enligt lydelse i SFS 2020:443 samt övergångsbestämmelse punkt 3 i SFS 2023:654).

I gymnasieskolan ska beslut om betyg föras in i betygskatalogen i anslutning till att kursen har avslutats (6 § Skolverkets föreskrifter om betygs katalog [SKOLFS 2011:123]).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Erik Almqvist. Utredaren Matilda Kaijser har varit föredragande i ärendet. I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Terese Westin medverkat.